

יום כיפור

המחובר לשורש נטהר

בכח אחד, מנסה הוא בכח אחר, וכן הלאה, אמנם ליצר הטוב אין רק כח אחד לקדש את האדם. וזה אשר מרמזים לעורר רחמים, יצר הטוב הדוחף את האדם כלפי מעלה (לרוחניות), יש לו רק כח אחד, ואילו יצר הרע הדוחף את האדם למטה (לגשמיות), יש לו שבע כוחות, וקרובים הם לחטאים יותר מאשר למצוות, ובגדר אנוסים הם, אם כן תמחול ותסלח לנו על כל עוונותינו.

ספר אוצרות התורה "אלול ר"ה יום כיפור"

יום הכיפורים כפורים

בספרים הקדושים כתוב על יום כיפורים שהוא כפורים, כלומר כיום הפורים. וצריך להבין מהו הדמיון בכלל? כיצד ניתן אפילו להשוות ביניהם, ולא עוד אלא שאמרו שפורים הוא העיקר, ויום הכיפורים רק דומה לו, היתכן?! ה"ילקוט גרשוני", מיישב קושיא זו על פי באורו של ספר "יד יוסף" לדברי הגמרא (ר"ה לב:), וכתוב שם שמלאכי השרת אמרו לפני הקב"ה מפני מה אין ישראל אומרים שירה, הלל בראש השנה? וה' השיבם, וכי כאשר המלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו, זהו הזמן המתאים לומר שירה?! וכתב ה"יד יוסף" לפרש, שאם כולם היו צדיקים הרי היו נכתבים רק לחיים וספרי המתים כלל וכלל לא היו פתוחים לפניו יתברך. אבל כיון שספרי מתים פתוחים לפניו, הכרח הוא שיש בינינו רשעים שהם עבדי היצר הרע, ולא עבדי ה' ואיך יתכן שיאמרו שירה שכתוב בה "הללו עבדי ה'", הלא הם עבדי היצר הרע. ולפי זה, אומר ה"ילקוט הגרשוני", מובן מה השייכות בין יום הכיפורים לפורים, שאמנם אין הכוונה לדמותם במעלתם, אלא רק בטעם שאין אומרים בהם הלל, שהרי מה הטעם שלא אומרים הלל בפורים? מפני שעדיין עבדי אחרשוש אנו (מגילה יד.), ואין אנו יכולים לומר "הללו עבדי ה'", וזהו גם הטעם שאין אומרים הלל ביום הכפורים ובראש השנה, כי איך נאמר "הללו עבדי ה'" שעה שעדיין יש בינינו עבדים ליצר הרע.

ומתוך האור "עשרת ימי תשובה, יום כיפור"

ועיניתם את נפשותיכם!

מקשים העולם, מדוע נקרא עינוי מאכילה ושתיה עינוי הנפש, והלא זהו עינוי של הגוף, ואילו הנפש אינה מתענה בזה. קושיה מעין זו הקשו לגבי תלונות בני ישראל על המן: "וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יִבְשָׁה אֵין פֶּלַתִּי אֶל הַמֶּן עֵינֵינוּ" (במדבר יא, ו), וגם כאן לכאורה אינו מובן מדוע אמרו "נַפְשֵׁנוּ יִבְשָׁה", והלא הם דיברו על ענין האכילה שהגוף הוא זה שנהנה ממנו?! ומתרצים בשם

כתוב במשנה (יומא פרק ח) "אמר ר"ע: אשריכם ישראל לפני מי אתם מיטהרין ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים", יש להתבונן מהו שאמר אשריכם ישראל...! ב"ילקוט הגרשוני" ביאר על פי מה שכתב ה"חתם סופר" (יו"ד ס' ר"ג) בשם קדמון אחד. לכאורה פלא, איך יטהר הטמא במי המקוה, הלא בעת שנכנס למים נטמאו המים, ומטמאים את הטובל? אלא אמר, כיון שהמים מחוברים לקרקע ולא נותקו כלל (שהרי מים שאובים פסולים) אינם מקבלים טומאה. נמצא, שטהרת המקוה היא על ידי שהמים מחוברים לשורשם. כן הוא טהרת הקב"ה, ע"י שאדם מחובר לשורש, להקב"ה, שנפח באפיו נשמת רוח חיים, והיא חלק אלוהי ממעל. זה שאמר "אשריכם ישראל...מי מטהר אתכם", הקירוב וההתחברות ל"אביכם שבשמים", דלולי זה שאתם מחוברים אליו ע"י הנשמה שהוא חלק ממנו, לעולם לא היתם יכולים להטהר.

ספר אוצרות התורה "אלול, ר"ה, יום כיפור"

עשרתם ערבתם הדליקו את הנר

הרה"ק רב שלום מבעלז צ"ל היה רגיל לדרוש בכל ערב יום כיפור לפני כל נדרי לפני כל הקהל בקול רם, כשאגת ארי ובבכיה עצומה, עד שכל הקהל נמסו כדונג וגעו בבכיה, ואפילו לב אבן היה נימוח ונתעורר לתשובה. הוא היה מביא את מאמרם ז"ל: "שלושה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה: עשרתם, ערבתם, הדליקו את הנר", ומפרש כך: ערב שבת עם חשכה, היינו ערב יום כיפור עם חשכה, אז צריך כל אדם לומר שלושה דברים: "עשרתם", עוד מעט עוברים חולפים עשרת ימי תשובה. "ערבתם", גם ערב יום כיפור כבר חלף עבר, "הדליקו את הנר", ואף הדליקו כבר את הנרות של יום כיפורים, ועדיין לא שבנו בתשובה, אוי ואבוי לנפשותינו!

תורות ועבודות מבית רבותינו "בשם האדמו"ר מסאטמר" זצ"ל

אחת למעלה ושבע למטה

בסדר העבודה אומרים וחוזרים ואומרים: "אחת למעלה ושבע למטה", הלא דבר הוא שדוקא אחת למעלה ושבע למטה? ומה טעם עם ישראל קדושים ינגן משפט זה? ביאר הרמ"א, יש בזה המלצת יושר לעם ישראל קדושים, ביום הקדוש. דהנה אמרו חז"ל (סוכה נה.), שבעה שמות יש לו ליצר הרע, וביארו המפרשים כי שבע שמות אלו הם שבע כוחות שבא היצר הרע להחטיא בני אדם, כאשר רואה היצר הרע שאינו מצליח

ומכל מקום ראינו שסוף דבר היה שרצון השי"ת נתקיים וילך וינבא. כן הוא האדם בענינו וזהו שאמרו (אבות י'), ואל יבטיחך יצרך שהשואל בית מגוס לך, שעל כרחך אתה נוצר וכו'...עכ"ד.

ספר אצרות התורה "אלול ר"ה יום כיפור"

הלכה:

יום כיפור שחל בשבת, שליח ציבור שטעה במעין שבע ואמר "הקל הקדוש"

אם חל יום כיפור בשבת, אחר תפילת ערבית אומרים ויכולו השמים והארץ, והשליח ציבור אומר ברכה מעין שבע, וחותרם מקדש השבת, בלבד. וצריך שיאמר בברכה זו "המלך הקדוש שאין כמוהו", ואם טעה ואמר "הקל הקדוש", כל זמן שלא סיים כל הברכה, יש לו תקנה שיחזור לומר "המלך הקדוש שאין כמוהו", וימשיך הברכה משם והלאה עד סוף הברכה, אבל אם לא ניזכר עד אחר שחתם הברכה ואמר בא"י מקדש השבת, שוב אינו חוזר.

חזון עובדיה "ימים נוראים" מאת הרב עובדיה יוסף זצ"ל

פתגם: כשם שמעבר לאור מסתתר לפעמים חושך, כך מעבר לחושך, מסתתר אור.

ספר "שמחה"

סיפור:

שלוש מצוות בבת אחת

קמצן מופלג, אשר מעודו לא פתח ידו לצדקה ולא הכניס עניים לביתו, נמכרו פעם רחמיו על עני ישיש, שכמעט גווע ברעב, הכניסו לביתו והגיש לפניו שיירי מזון שכבר העלו עובש. אכל העני ושבע, אך עד מהרה לקה בחולי מעיים מחמת האוכל עובש שאכל, ובאותו יום הלך לעולמו. אמרו אנשי העיר על אותו קמצן, שביום אחד קיים בבת אחת שלוש מצוות שאין להן שיעור: הכנסת אורחים, ביקור חולים, ולויית המת.

ספר "חז וחלק" חלק ד'

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של גיינט מסעודה בת ג'ולי יעל, אלישבע שרה בת רוזה קמרה, דינה בת מרים, דניאל בן רחל, אלי חיים בן דינה, שלמה בן מרים, אליהו בן מרים ורפאל יהודה בן מלכה, התינוק חיים אהרן ליב בן רבקה, לזיווג טוב לשלמה בן אסתר.

לעילוי נשמת איואט רחל בת ג'ולי יעל

יוסף ג'רמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

הרב מטשיבין זצ"ל, שהרי על המן ברכו רק ברכה אחת: **"המוציא לחם מן השמים"** לפני אכילתו, וברכת המזון לאחריו, אך ברכות בורא פרי העץ, אדמה ושהכל, בורא נפשות רבות ואשר יצר, לא יכלו לברך, ממילא גם הנפש היתה יבשה. הוא הדין לגבי יום הכיפורים, זה היום היחיד בשנה שבו כמעט בלתי אפשרי לברך מאה ברכות, ולכן יש בו גם עינוי הנפש.

ובנותן טעם להביא כאן את מה ששאלתי פעם את הגר"ח קניבסקי שליט"א על דברי הגמרא (יומא ד:), שעוד לפני שדיבר ה' עם משה רבינו, במעמד הר סיני, הוצרך משה להמתין בתוך הענן ששה ימים, כדי למרק אכילה ושתייה שבתוך מעיו, ושאלתי, מדוע הוצרך למרק אכילה ושתייה שבמעיו, הלא אכל רק המן, והמן נבלע באברים? וענה הגר"ח, שמשה רבינו כנראה קנה אוכל מהגויים בסביבה, כמו שכתוב על בני ישראל שעשו כך. ואל זה שאלתי: אם למשה היתה אפשרות לאכול מן שהוא לחם רוחני שמלאכי השרת ניזונים ממנו, כיצד הלך לקנות מהגויים אוכל? וענה הגר"ח שמשה רבינו רצה להרויח את הברכות שיברך על אותם מאכלים, שכן על ה"מן", היה מברך המוציא וברכת הזן. וכשקנה מהגויים הרויח ברכת "מזונות", "העץ", "האדמה", "בורא נפשות" ו"אשר יצר"

ומתוך האור "עשרת ימי תשובה, יום כיפור"

הפטרה "יונה"

טעם להפטרת יונה ביום כיפור

רבותינו ז"ל קבעו להפטיר בספר יונה ביום הכיפורים, כפי שכתוב (מגילה לא.), במנחה קוראים בעריות ומפטירים ביונה, וכן נפסק בשו"ע (סימן תרכ"ב ס"ב) והשלישי מפטיר ביונה.

בסידור רש"י וכן במחזור ויטרי, כתבו הטעם כדי שנלמוד מתשובת אנשי נינוה, לחזור בתשובה. **האבודרהם** הביא טעם נוסף, ללמוד לבני העולם שאין החוטא יכול לברוח מפני ה'. **וב"שער הציון"** (תרכ"ב סק"ו) הוסיף לבאר הכוונה בזה, וז"ל: וכוונתם, כי האדם חושב כמה פעמים, לייאש את עצמו, שאין יכול לתקן בשום אופן ולכן יתנהג תמיד באופן אחד, ואם יגזור עליו הקב"ה למות ימות. אבל טעות הוא שסוף דבר יהיה כל מה שהקב"ה רוצה מנפשו שיתקן, מוכח הוא לתקן, ויבוא עוד פעם ופעמים לעולם הזה ובעל כרחו יוכרח לתקן, ואם כן למה לו כל העמל הזה, למות ולסבול חיבוט הקבר ושאר צרות ולחזור עוד פעם. וראיה מיונה, שהקב"ה רצה מאיתו שילך וינבא, והוא מיאן בזה, ונס לים, מקום שלא ישרה עליו עוד השכינה לנבאות כידוע, וראינו שנטבע בים ונבלע בדג והיה שם במעיו כמה ימים, ולפי הנראה בוודאי לא יוכל להתקיים דברי השי"ת.